

SPIS TREŚCI

Przedmowa	5
CZĘŚĆ I. EMPIRYZM BRYTYJSKI	
Rozdział I. Ruch utylitarystyczny (1)	9
Uwagi wstępne – Życie i pisma Benthama – Zasady benthamizmu opatrzone pewnymi uwagami krytycznymi – Życie i pisma Jamesa Milla – Altruizm i psychologia asocjacionistyczna; polemika Milla z Mackintoshem – James Mill o umyśle – Uwagi o ekonomii benthamistów	
Rozdział II. Ruch utylitarystyczny (2)	29
Życie i pisma J. S. Milla – Millowskie rozwinięcie etyki utylitarystycznej – Mill o wolności obywatelskiej i rządzie – Wolność psychologiczna	
Rozdział III. J. S. Mill: logika i empiryzm	49
Uwagi wstępne – Nazwy i zdania, realne i werbalne – Natura matematyki – Rozumowanie sylogistyczne – Indukcja i zasada jednorodności natury – Prawo przyczynowości – Badanie eksperymentalne a dedukcja – Metoda nauk moralnych – Materia jako stała możliwość wrażeń – Analiza umysłu i widmo solipsyzmu – Mill o religii i teologii naturalnej	
Rozdział IV. Empiryści, agnostycy, pozytywści	84
Alexander Bain i asocjacionistyczna psychologia – Bain o utylitaryzmie i intuicjonizmie – Charles Darwin i filozofia ewolucji – T. H. Huxley; ewolucja, etyka i agnostycyzm – Materializm naukowy a agnostycyzm; John Tyndall i Leslie Stephen – G. J. Romanes a religia – Pozytywizm; grupy zwolenników Comte'a, G. H. Lewes, W. K. Clifford, K. Pearson – B. Kidd; uwagi końcowe	
Rozdział V. Filozofia Herberta Spencera	107
Życie i pisma – Natura filozofii oraz jej podstawowe pojęcia i zasady – Ogólne prawo ewolucji; przemienność ewolucji i rozkładu – Socjologia i polityka – Etyka względna i absolutna – Niepoznawalne w religii i w nauce – Uwagi końcowe	

CZĘŚĆ II. RUCH IDEALISTYCZNY W WIELKIEJ BRYTANII

Rozdział VI. Początki ruchu 131

Wstępne uwagi historyczne – Pionierzy literaci: Coleridge i Carlyle – Ferrier i stosunek podmiot-przedmiot – Atak Johna Grote'a na fenomenalizm i hedonizm – Odrodzenie zainteresowań filozofią grecką i powstanie zainteresowania Heglem; B. Jowett i J. H. Stirling

Rozdział VII. Rozwój idealizmu 147

Postawa T. H. Greëna wobec empiryzmu brytyjskiego i myśli niemieckiej – Greena doktryna wiecznego podmiotu wraz z pewnymi uwagami krytycznymi – Etyczna i polityczna teoria Greena – E. Caird i jedność leżąca u podstaw rozróżnienia między podmiotem a przedmiotem – J. Caird i filozofia religii – W. Wallace i D. G. Ritchie

Rozdział VIII. Idealizm absolutny: Bradley 165

Uwagi wstępne – *The Presuppositions of Critical History* („Założenia historii krytycznej”) – Ważność logiki dla metafizyki – Podstawowe założenia metafizyki – Zjawisko: rzecz i jej jakości: stosunki i ich człony; przestrzeń i czas; Ja – Rzeczywistość: natura Absolutu – Stopnie prawdy i rzeczywistości – Błąd i zło – Absolut, Bóg i religia – Krytyczne rozważanie metafizyki Bradleya

Rozdział IX. Idealizm absolutny: Bosanquet 192

Życie i pisma – Logika; sąd a rzeczywistość – Metafizyka indywidualności – Bosanqueta filozofia państwa – Hobhouse'a krytyka Bosanqueta – R. B. Haldane; heglizm a względność – H. H. Joachim i koherencyjna teoria prawdy

Rozdział X. Zwrot ku osobowemu idealizmowi 208

Pringle-Pattison i wartość osoby ludzkiej – Idealizm pluralistyczny McTaggarta – Spirytualizm pluralistyczny J. Warda – Uwagi ogólne

CZĘŚĆ III. IDEALIZM W AMERYCE

Rozdział XI. Wprowadzenie 225

Początki filozofii w Ameryce; S. Johnson i J. Edwards – Oświecenie w Ameryce; B. Franklin i T. Jefferson – Wpływ filozofii szkockiej – R. W. Emerson i transcendentizm – W. T. Harris i jego program filozofii spekulatywnej

Rozdział XII. Filozofia Royce'a 236

Uwagi o pismach Royce'a powstałych przed jego wykładami Giffordowskimi – Znaczenie Bytu a znaczenie idei – Trzy nieadekwatne teorie Bytu – Czwarta koncepcja Bytu – Skończone Ja a Absolut; wolność moralna – Społeczna strona moralności – Nieśmiertelność – Szeregi nieskończone a idea systemu samoprzedstawiającego się – Uwagi krytyczne

Rozdział XIII. Idealizm osobowy i inne tendencje 254

Howisona krytyka Royce'a, przeciwstawiająca mu pluralizm etyczny – Ewolucyjny idealizm Le Conte'a – Idealizm osobowy Bowne'a – Obiektywny idealizm Creightona – Sylvester Morris i idealizm dynamiczny – Uwagi o dalszym ciągu idealizmu w dwudziestym stuleciu – Próba przekroczenia przeciwieństwa między idealizmem a realizmem

CZĘŚĆ IV. RUCH PRAGMATYSTÓW

Rozdział XIV. Filozofia C. S. Percie'a	269
Życie Peirce'a – Obiektywność prawdy – Odrzucenie metody powszechnego wątpienia – Logika, idee oraz pragmatyczna analiza znaczenia – Pragmatyzm a realizm – Pragmatyczna analiza znaczenia a pozytywizm – Czysta i praktyczna etyka – Metafizyka i obraz świata Peirce'a – Uwagi o myśli Perirce'a	
Rozdział XV. Pragmatyzm Jamesa i Schillera	292
Życie i pisma Williama Jamesa – Jamesa koncepcja radykalnego empiryzmu i czystego doświadczenia – Pragmatyzm jako teoria znaczenia i jako teoria prawdy – Relacje między radykalnym empiryzmem, pragmatyzmem i humanizmem w filozofii Jamesa – Pragmatyzm a wiara w Boga – Pragmatyzm w Ameryce i w Anglii – Humanizm C. F. S. Schillera	
Rozdział XVI. Eksperymentalizm Johna Deweya	311
Życie i pisma – Naturalistyczny empiryzm: myśl, doświadczenie i poznanie – Funkcja filozofii – Instrumentalizm: logika i prawda – Teoria moralności – Niektóre konsekwencje w dziedzinie teorii społeczeństwa i teorii wychowania – Religia w ujęciu filozofii naturalistycznej – Uwagi krytyczne o filozofii Deweya	

CZĘŚĆ V. BUNT PRZECIWI IDEALIZMOWI

Rozdział XVII. Realizm w Wielkiej Brytanii i Ameryce	337
Uwaga wstępna – Realści z Oksfordu – Krótkie uwagi o dyskusji etycznej w Oksfordzie – Neorealizm amerykański – Realizm krytyczny w Ameryce – Światopogląd Samuela Alexandra – Uwaga o A. N. Whiteheadzie	
Rozdział XVIII. G.E. Moore i analiza	356
Życie i pisma – Realizm zdroworozsądkowy – Uwagi o ideach etycznych Moore'a – Moore o analizie – Teoria danych zmysłowych jako przykład postępowania analitycznego Moore'a	
Rozdział XIX. Bertrand Russell (1)	376
Uwagi wstępne – Życie i pisma do ogłoszenia <i>Principia Mathematica</i> ; idealistyczna faza poglądów Russella i jego sprzeciw wobec niej; teoria typów, teoria deskrypcji, sprowadzenie matematyki do logiki – Brzytwa Ockhama i analiza redukcijna w zastosowaniu do przedmiotów fizycznych oraz do umysłów – Atomizm logiczny i wpływ Wittgensteina – Monizm neutralny – Zagadnienie solipsyzmu	
Rozdział XX. Bertrand Russell (2)	401
Postulaty wnioskowania niededukcyjnego i granice empiryzmu – Język; złożoność języka oraz idea hierarchii języków, znaczenie i sens, prawda i fałsz – Język jako przewodnik wskazujący na budowę świata	
Rozdział XXI. Bertrand Russell (3)	415
Uwagi wstępne – Wczesna filozofia moralności Russella i wpływ Moore'a – Instynkt, myśl i duch – Stosunek sądów wartościujących do pragnień – Nauka społeczna a władza – Postawa Russella wobec religii – Natura filozofii w ujęciu Russella – Krótkie uwagi krytyczne	

Epilog	435
Dodatek A. John Henry Newman	448
Uwagi wstępne – Podejście Newmana do zagadnienia wiary religijnej w ka- zaniach uniwersyteckich – Podejście w <i>Logice wiary</i> – Sumienie a Bóg – Zbieżność prawdopodobieństw i zmysł wnioskowania – Uwagi końcowe	
Dodatek B. Bibliografia	465
Indeks osób	495
Indeks rzeczowy	507
CZĘŚĆ V. BUNT PRZECIW IDEALIZMOWI	
Rozdział IX. Idealizm abstrakcyjny: Bożonarodzenie i Ameryka	515
Rozdział X. Zwrot ku rzeczywistości: uniwersalizm i Ameryka	535
Rozdział XI. Wpływy i reakcje: uniwersalizm i Ameryka	555
Rozdział XII. Filozofia Royce'a	575
Rozdział XIII. Filozofia Royce'a (2)	595
Rozdział XIV. Filozofia Royce'a (3)	615
Rozdział XV. Filozofia Royce'a (4)	635
Rozdział XVI. Filozofia Royce'a (5)	655
Rozdział XVII. Filozofia Royce'a (6)	675
Rozdział XVIII. Filozofia Royce'a (7)	695
Rozdział XIX. Filozofia Royce'a (8)	715
Rozdział XX. Filozofia Royce'a (9)	735
Rozdział XXI. Filozofia Royce'a (10)	755
Rozdział XXII. Filozofia Royce'a (11)	775
Rozdział XXIII. Filozofia Royce'a (12)	795
Rozdział XXIV. Filozofia Royce'a (13)	815
Rozdział XXV. Filozofia Royce'a (14)	835
Rozdział XXVI. Filozofia Royce'a (15)	855
Rozdział XXVII. Filozofia Royce'a (16)	875
Rozdział XXVIII. Filozofia Royce'a (17)	895
Rozdział XXIX. Filozofia Royce'a (18)	915
Rozdział XXX. Filozofia Royce'a (19)	935
Rozdział XXXI. Filozofia Royce'a (20)	955
Rozdział XXXII. Filozofia Royce'a (21)	975
Rozdział XXXIII. Filozofia Royce'a (22)	995
Rozdział XXXIV. Filozofia Royce'a (23)	1015
Rozdział XXXV. Filozofia Royce'a (24)	1035
Rozdział XXXVI. Filozofia Royce'a (25)	1055
Rozdział XXXVII. Filozofia Royce'a (26)	1075
Rozdział XXXVIII. Filozofia Royce'a (27)	1095
Rozdział XXXIX. Filozofia Royce'a (28)	1115
Rozdział XL. Filozofia Royce'a (29)	1135
Rozdział XLI. Filozofia Royce'a (30)	1155
Rozdział XLII. Filozofia Royce'a (31)	1175
Rozdział XLIII. Filozofia Royce'a (32)	1195
Rozdział XLIV. Filozofia Royce'a (33)	1215
Rozdział XLV. Filozofia Royce'a (34)	1235
Rozdział XLVI. Filozofia Royce'a (35)	1255
Rozdział XLVII. Filozofia Royce'a (36)	1275
Rozdział XLVIII. Filozofia Royce'a (37)	1295
Rozdział XLIX. Filozofia Royce'a (38)	1315
Rozdział L. Filozofia Royce'a (39)	1335
Rozdział LI. Filozofia Royce'a (40)	1355
Rozdział LII. Filozofia Royce'a (41)	1375
Rozdział LIII. Filozofia Royce'a (42)	1395
Rozdział LIV. Filozofia Royce'a (43)	1415
Rozdział LV. Filozofia Royce'a (44)	1435
Rozdział LVI. Filozofia Royce'a (45)	1455
Rozdział LVII. Filozofia Royce'a (46)	1475
Rozdział LVIII. Filozofia Royce'a (47)	1495
Rozdział LIX. Filozofia Royce'a (48)	1515
Rozdział LX. Filozofia Royce'a (49)	1535
Rozdział LXI. Filozofia Royce'a (50)	1555
Rozdział LXII. Filozofia Royce'a (51)	1575
Rozdział LXIII. Filozofia Royce'a (52)	1595
Rozdział LXIV. Filozofia Royce'a (53)	1615
Rozdział LXV. Filozofia Royce'a (54)	1635
Rozdział LXVI. Filozofia Royce'a (55)	1655
Rozdział LXVII. Filozofia Royce'a (56)	1675
Rozdział LXVIII. Filozofia Royce'a (57)	1695
Rozdział LXIX. Filozofia Royce'a (58)	1715
Rozdział LXX. Filozofia Royce'a (59)	1735
Rozdział LXXI. Filozofia Royce'a (60)	1755
Rozdział LXXII. Filozofia Royce'a (61)	1775
Rozdział LXXIII. Filozofia Royce'a (62)	1795
Rozdział LXXIV. Filozofia Royce'a (63)	1815
Rozdział LXXV. Filozofia Royce'a (64)	1835
Rozdział LXXVI. Filozofia Royce'a (65)	1855
Rozdział LXXVII. Filozofia Royce'a (66)	1875
Rozdział LXXVIII. Filozofia Royce'a (67)	1895
Rozdział LXXIX. Filozofia Royce'a (68)	1915
Rozdział LXXX. Filozofia Royce'a (69)	1935
Rozdział LXXXI. Filozofia Royce'a (70)	1955
Rozdział LXXXII. Filozofia Royce'a (71)	1975
Rozdział LXXXIII. Filozofia Royce'a (72)	1995
Rozdział LXXXIV. Filozofia Royce'a (73)	2015
Rozdział LXXXV. Filozofia Royce'a (74)	2035
Rozdział LXXXVI. Filozofia Royce'a (75)	2055
Rozdział LXXXVII. Filozofia Royce'a (76)	2075
Rozdział LXXXVIII. Filozofia Royce'a (77)	2095
Rozdział LXXXIX. Filozofia Royce'a (78)	2115
Rozdział LXXXX. Filozofia Royce'a (79)	2135
Rozdział LXXXXI. Filozofia Royce'a (80)	2155
Rozdział LXXXXII. Filozofia Royce'a (81)	2175
Rozdział LXXXXIII. Filozofia Royce'a (82)	2195
Rozdział LXXXXIV. Filozofia Royce'a (83)	2215
Rozdział LXXXXV. Filozofia Royce'a (84)	2235
Rozdział LXXXXVI. Filozofia Royce'a (85)	2255
Rozdział LXXXXVII. Filozofia Royce'a (86)	2275
Rozdział LXXXXVIII. Filozofia Royce'a (87)	2295
Rozdział LXXXXIX. Filozofia Royce'a (88)	2315
Rozdział LXXXXX. Filozofia Royce'a (89)	2335
Rozdział LXXXXXI. Filozofia Royce'a (90)	2355
Rozdział LXXXXXII. Filozofia Royce'a (91)	2375
Rozdział LXXXXXIII. Filozofia Royce'a (92)	2395
Rozdział LXXXXXIV. Filozofia Royce'a (93)	2415
Rozdział LXXXXXV. Filozofia Royce'a (94)	2435
Rozdział LXXXXXVI. Filozofia Royce'a (95)	2455
Rozdział LXXXXXVII. Filozofia Royce'a (96)	2475
Rozdział LXXXXXVIII. Filozofia Royce'a (97)	2495
Rozdział LXXXXXIX. Filozofia Royce'a (98)	2515
Rozdział LXXXXXX. Filozofia Royce'a (99)	2535
Rozdział LXXXXXXI. Filozofia Royce'a (100)	2555